

Sygn. akt I ACa 1730/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Beata Byszewska

Sędziowie: SA Joanna Wiśniewska-Sadowska (spr.)

SO del. Agnieszka Wachowicz-Mazur

Protokolant: sekr. sądowy Marta Puszkarska

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą
w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 lipca 2017 r., sygn. akt I C 1151/14

oddala apelację.

Agnieszka Wachowicz-Mazur Beata Byszewska Joanna Wiśniewska-Sadowska

Sygn. akt I ACa 1730/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz J. J. tytułem zadośćuczynienia kwotę 140.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, w pozostałej części powództwo oddalił i ustalił, że powód wygrał proces w 64%, a pozwany w 36%, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz powoda na podstawie art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynienie w kwocie 140.000 zł. Odsetki ustawowe ze względu na odszkodowawczy charakter roszczenia zostały zasądzone od dnia następnego po dniu wydania wyroku, tj. od dnia 29 lipca 2017 r. Sąd okręgowy wyjaśnił, że zgodnie z art. 363 § 2 k.c. w razie ustalenia odszkodowania według cen z chwili wyrokowania należy się ono w tej wysokości od tej chwili, gdy ceny te były wyższe od występujących wcześniej. Dopiero wówczas można mówić o opóźnieniu dłużnika w zapłacie odszkodowania ustalonego według tych cen, a w konsekwencji dopiero od tej chwili można zasądzić od niego odsetki ustawowe za opóźnienie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt I CSK 524/08).

Powód zaskarżył powyższy wyrok w części oddalającej powództwo co do odsetek od zasądzonej kwoty 140.000 zł od dnia 21 lipca 2014 r. do dnia 28 lipca 2017 r. oraz w zakresie kosztów procesu, zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego: art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 §1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 362 § 2 k.c.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku częściowo i zasądzenie na rzecz powoda dalszych odsetek ustawowych za okres od dnia 21 lipca 2014 r. do dnia 28 lipca 2017 r. oraz kosztów postępowania za obie instancje.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia sąd apelacyjny zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, zaś w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń. Z powyższych względów zgodnie z art. 387 § 2¹ k.p.c. uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Apelacja jest niezasadna, a podniesione w niej zarzuty nie zasługiwały na uwzględnienie.

W judykaturze podkreśla się, że do określania zadośćuczynienia stosuje się w drodze analogii kryteria wskazane w przepisie art. 363 § 2 k.c., którego celem jest dążenie do możliwie pełnej kompensaty szkody, a ta w przypadku szkody niemajątkowej powiązana jest z wysokością stopy życiowej społeczeństwa, która może zmieniać się w czasie (przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., sygn. II CKN 725/98; z dnia 30 stycznia 2004 r., sygn. akt I CK 131/03; z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn. akt I CSK 524/08; z dnia 17 listopada 2006 r., sygn. akt V CSK 266/06; z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt III CSK 62/09; z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt II CSK 434/09; z 12 lutego 2011 r., sygn. akt I CSK 243/10). Wyrażona w art. 363 § 2 k.c. korespondującym z art. 316 § 1 k.p.c. zasada, że rozmiar szeroko rozumianej szkody, a więc zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej, ustala się, uwzględniając czas wyrokowania, ma na celu możliwie pełną kompensatę szkody ze względu na jej dynamiczny charakter.

Należy ponadto zwrócić uwagę, że zasądzenie odszkodowania ustalonego według cen z daty wyrokowania uzasadniało przyznanie odsetek dopiero od daty wyroku, co czyni niezasadnym zarzut powoda naruszenia art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 §1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 362 § 2 k.c. - poprzez ustalenie wymagalności roszczenia o zadośćuczynienie dopiero od daty wydania orzeczenia przez sąd okręgowy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego występuje rozbieżność stanowisk co do początkowego terminu naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania za naprawienie szkody majątkowej oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Rozbieżne stanowiska w tym zakresie syntetycznie przedstawione zostały w szczególności w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r. (sygn. akt I CSK 243/10), zgodnie z którym „terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę jest – w zależności od okoliczności sprawy - dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynienie lub dzień tego wyrokowania”. Wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w jego zapłacie zależy od okoliczności każdego indywidualnie rozpatrywanego przypadku, co oznacza, że datą początkową biegu odsetek ustawowych może być zarówno dzień wyrokowania, jak i dzień poprzedzający datę wydania przez sąd orzeczenia zasądzającego stosowne zadośćuczynienie. Wprawdzie kwestia ta jest kontrowersyjna i istnieją także istotne argumenty przemawiające za poglądem prawnym reprezentowanym w tej sprawie przez skarżącego, jednak sąd apelacyjny w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uznał, że zasądzenie odsetek od daty wyroku było prawidłowe. Podkreślić należy, że ustalając należne powodowi zadośćuczynienie sąd okręgowy wziął pod uwagę całokształt poniesionego przez niego uszczerbku na zdrowiu. Ponadto sąd, zasądzając odsetki dopiero od daty wyroku, ustalił jednocześnie zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym dacie wyrokowania, odnosząc do tej daty także pozostałe kryteria, takie jak aktualnie panujące warunki życia w kraju, przeciętną stopę życiową

społeczeństwa, średnie miesięczne dochody. Sąd brał także pod uwagę aktualny stan zdrowia powoda i związane z poniesionym uszczerbkiem na zdrowiu niedogodności. Przyznana suma zadośćuczynienia została zatem ustalona w odpowiednio wyższej wysokości, uwzględniając także czas trwania postępowania i zwłokę pozwanego w wypłacie należnego zadośćuczynienia. W razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest bowiem przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2003 r., sygn. akt IV CK 130/02).

Z powyższych względów sąd apelacyjny uznał, że podniesione w apelacji zarzuty są niezasadne, co skutkowało oddaleniem apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.

Agnieszka Wachowicz – Mazur Beata Byszewska Joanna Wiśniewska – Sadowska